

Oegstgeester monumenten-wandelingen

A + B

- **Print-versie**, dus afdrukken en meenemen, met routekaart en tekst
 - beide routes: start en finish bij het marktplein, Lijtweg

A Oegstgeest zuid-west: tussen Lijtweg/marktplein en Endegeest 3,5 km
B Oeg. noord-oost: tussen Lijtweg, 'oude dorp' en Oud Poelgeest 5,5 km

Route wandeling **A** en **B**, beide starten op de parkeerplaats aan de Lijtweg (**A1 / B1**)

Wandeling A

Oegstgeest tussen marktplein en Endegeest 3,5 km

Oude Raadhuis, Oranje-, Wilhelminapark, Endegeest, Willibrord-enclave, Wijckerslooth

Welkom bij deel A van de monumentenwandeling 'Oegstgeest'. We starten bij één van de oudste gebouwen van Oegstgeest: het 'Oude Raadhuis', daarna wandelen we door de woonwijk die het imago van ons dorp bepaalt: het Oranjepark. We bewonderen de Jugendstil van zowel het Wilhelminapark als het raadhuis. We bekijken één van de twee nog bestaande Oegstgeester kastelen en sluiten af met de herinnering aan het rijke roomse leven, waarvan de achtertuin van een bisschop nu het 'Bos van Wijckerslooth' is.

1 Start: Lijtweg, parkeerplaats/marktplein

Wandel vanaf het marktplein langs het vierkante, witte gebouw (voormalige Rabobank) en ga vóór het Dorpscentrum rechtsaf de Wijttenbachweg in. Dan loopt u recht tegen het 'Oude Raadhuis' aan.

2 Oude Raadhuis Wijttenbachweg (hierbij staat een informatiezuiltje)

Het Oegstgeester bestuur vergaderde in het 'Oude Raadhuis' van 1686 tot 1900. Het raakte na de Tweede Wereldoorlog vervallen en is tussen 1988 en 1990 door de nieuwe bewoners hersteld. Het informatiezuiltje staat ietwat verscholen aan de overkant in de bocht van de weg.

Eerst werden de raadsvergaderingen in kroegen gehouden. Vóór 1630 gebeurde dit in 'Den Olyphant' aan het eind van de Wijttenbachweg. Daarna in 'Het Wapen van Oegstgeest'. Deze herberg bevond zich achter het Oude Raadhuis, op de plek waar nu het kantorencomplex 'Duinzicht' staat. In de Gouden Eeuw groeide het takenpakket van het gemeentebestuur en een kroeg voldeed niet meer.

In 1686 kochten de protestante en katholieke armenzorg twee woningen die zij samenvoegden tot wat nu het Oude Raadhuis is.

De noordelijke (rechter-) helft werd weeshuis en hier werd de brandspuit gestald (zie opschrift boven de deur!). Hierboven is een hijsbalk voor het drogen van de brandslangen. In de punt hangt de brandklok. Deze werd ook gebruikt bij het afkondigen van besluiten.

De zuidelijke (linker-) helft werd baljuw- en schouthishuis en huisvestte diverse gerechtelijke- en bestuurscolleges. Zie 'Raadhuis' boven de deur. Daarnaast bood het onderdak aan gemeentebode en veldwachter. Het cachot is er nog!

In 1886 nam de gemeente het over van het armenbestuur, in 1900 was het nieuwe raadhuis in het Wilhelminapark gereed.

Het Oude Raadhuis werd woonhuis, oudere Oegstgeestenaars herinneren zich nog de groentezaak van Hoogervorst, die er tot 1988 zat. In dat jaar werd het gekocht door de huidige bewoners. Zij hebben zich veel moeite getroost om het inmiddels behoorlijk vervallen pand zo veel mogelijk in originele staat terug te brengen.

Aan uw linkerhand ziet u, naast de ingang van de Duinzicht-school een pad langs een hek. Volg dit. Aan het einde van dit pad ziet u een grasveld met een 'gebroken zuil'.

2b monument Daniël van Wijttenbach

Deze gebroken zuil herinnert ons aan Daniël van Wijttenbach, de naamgever van deze straat. Hij woonde in het huis 'De Hoogenboom'. Deze Leidse professor klassieke talen en wijsbegeerte, die ook in Amsterdam en Oxford werkte, was tevens bibliothecaris van de universiteitsbibliotheek. Hij woonde in Leiden aan de Steenschuur toen daar in 1807 de Buskruitramp plaatsvond. Daarna woonde hij tot zijn dood in 1820 op deze plek in Oegstgeest. In zijn testament stond dat zijn huis na de dood van zijn vrouw zou worden afgebroken en er een herinneringsplek zou komen. Daaraan danken wij dit groene rustpuntje met de vreemde, gebroken zuil.

Ga aan het eind van dit pad rechtsaf de Louise de Colignylaan in. Iets verderop buigt deze laan naar links. Als u over het bruggetje komt, loopt u ietwat naar rechts langs het parkje-met-vijver. Ga tegenover de ingang van dit parkje linksaf de Koninginnelaan in. Blijf op het tweede kruispunt bij het andere parkje-met-vijver even staan (3).

3 Oranjepark

Het Oranjepark is beeldbepalend voor Oegstgeest. Dit is een prima punt om het parkachtig karakter van deze buurt te bekijken: luxe woningen, veel groen, nooit rechte lanen, beslist zonder winkels. Hoe een smid en een bollenboer het imago van ons dorp bepaalden. Oegstgeest was voor 1890 een arm agrarisch dorp met enkele buitenplaatsen. Samen met het Wilhelminapark zorgde het Oranjepark, gebouwd vanaf 1920, voor de luxere uitstraling van nu. Het plan voor de twee vijverpartijen, de gebogen straten en luxe woningen is bedacht en ontworpen door de smid Rubenkamp. Dit was het vervolg op het kleinere, luxere Wilhelminapark, dat vanaf 1890 werd aangelegd door bollenboer van der Meer. Oegstgeest werd hiermee definitief een vestigingsplaats voor rijkere Leidenaren. Het heeft de smid en de bollenboer bepaald geen windeieren gelegd!!

De grote witte villa 'Onder 't Stro dak', tegenover de ronde vijver, is het pareltje van deze wijk. Om de park-sfeer te vervolmaken, staat de naam op de bakstenen pilaren bij de ingang van de Nassaulaan en de Oranjelaan. Hier lopen we later langs. In 1930 was het Oranjepark gerealiseerd en woonden er in Oegstgeest meer professoren dan in Leiden. Het imago van Oegstgeest was bepaald!

We lopen verder de Koninginnelaan geheel uit. Rechtsaf de Kempenaerstraat in (4).

4 Winkelstraat de Kempenaerstraat

Het oude, sfeervolle en karakteristieke winkelcentrum van Oegstgeest.

Via de Kempenaerstraat steekt u de drukke Geversstraat over, ga de Endegeesterlaan in. Aan het einde linksaf. Als de bebouwing aan uw linkerhand veranderd in grasland, ziet u kasteel Endegeest.

(De avonturiers onder u kunnen afsnijden door bij het oversteken van de drukke Geversstraat niet de Endegeesterlaan te nemen, maar het smalle paadje links van het bloemenstalletje. U komt dan in het Bos van Endegeest. Als het u lukt om zonder te verdwalen de zuidwestelijke richting aan te houden, komt u vanzelf (.....) bij het kasteel 5.)

5 Kasteel Endegeest

In 1307 wordt de naam Endegeest voor het eerst genoemd. Het gaat om de voorloper van het huidige kasteel. De naam komt van strandwallen, ook wel 'geesten' genoemd, die parallel met de kust lopen. Dit waren in de middeleeuwen de enige begaanbare plekken in het natte westen van Holland. De 'geest' waarop de oude weg Haarlem – Leiden ligt, stopt hier, vandaar de naam Endegeest. In het oude kasteel woonde o.a. de heer van Zwieten, in de 15^e eeuw raadsman van Filips de Goede. In 1573, toen de Spanjaarden Leiden dreigden de belegeren, werd het afgebroken. Alleen de twee nu nog herkenbare torens bleven staan. In 1647 is op de restanten het huidige kasteel gebouwd. De twee torens stonden er nog, maar het middenstuk was geruïneerd. Opvallend: het kasteel beroemd zich er op dat Rene Descartes hier van 1641-1643 heeft gewoond. Ze zeggen er dan nooit bij dat hij zich, schuilend voor de lange arm van het Franse absolutisme, tevreden heeft gesteld met een ruïne!! Het herstel begon immers pas enkele jaren later in 1647! De twee torens moeten toch genoeg gerief hebben geboden, want uit belastingregisters blijkt dat het vanaf 1623 weer werd bewoond. Descartes huisvestte er flink wat personeel en P.C. Hoofst en Constantijn Huygens waren regelmatige bezoekers.

Het herstelde kasteel ademt de sfeer van de Gouden Eeuw, maar is in latere jaren vaak aangepast aan de modernere tijden.

De bekendste bewoner van het huidige kasteel is Daniel Gevers, die 'van Endegeest' aan zijn naam toevoegde. Hij was voorzitter van de commissie die de Haarlemmermeer drooglegde en rond 1850 minister van Buitenlandse zaken. Hij heeft de kenmerkende schuiframen in dit kasteel laten plaatsen. Van 1896 tot 2016 had het kasteel een functie in de geestelijke gezondheidszorg.

Wellicht bent u geïnteresseerd in het filmpje van de Historische Vereniging Oegsgeest, met Onno Koerten, over dit kasteel (14 minuten).

<https://historischeverenigingoegstgeest.nl/collecties/publicaties/film-over-kasteel-endegeest-en-rene-descartes1>

Verlaat het terrein van kasteel Endegeest een loop terug, via de Endegeesterstraatweg richting Oegstgeest. Bekijk u Endegeesterstraatweg 1a. (6)

6 Julianaschool,

Jan Wolkers zat op deze in 1909 gebouwde school. Tussen 1931 en 1937 zat hij op deze Nederlands Hervormde lagere school en schreef hier vaak over in zijn boeken. Het was een bescheiden gebouw met 2 lokalen naast elkaar. In 1912 en 1924 werd het gebouw uitgebreid i.v.m. het groeiend aantal leerlingen. Vanaf de 50er jaren liep het leerlingenaantal terug en vanaf het leerjaar 1968-1969 werden geen leerlingen meer aangenomen. Helaas is de kans groot dat dit gebouw, met prachtige Art-Deco-tegels, in 2022 gesloopt.

Vervolg de weg. De Endegeesterstraatweg veranderd van naam en wordt Rhijngesterstraatweg. Aan uw linkerhand (Rhijngesterstraatweg 13) ziet u het gemeentehuis, voorheen de Jelgersmakliniek (6).

(De avonturiers onder u kunnen voor de Julianaschool het smalle pad inlopen het bos in. Als u richt noorden loopt, komt u automatisch bij het gemeentehuis 7)

7 Gemeentehuis

Op zaterdag 5 juni 1999 werd het gemeentehuis van Oegstgeest officieel geopend. Het is gevestigd in het gebouw dat in 1901 werd opgericht als sanatorium Rhijngest en in 1949 omgedoopt tot Jelgersmakliniek.

Dit prachtige in Jugendstil (Chaletstijl) gebouwde rijksmonument stond in de jaren '90 leeg, werd geheel gerenoveerd en in 1999 in gebruik genomen als gemeentehuis. Op werkdagen kunt u de entree en de hal van binnen bekijken, zeer de moeite waard.

[Ga vanaf het gemeentehuis weer terug naar de Rhijngeesterstraatweg, steek deze recht over en loop het Wilhelminapark in \(8\).](#)

8 Wilhelminapark

In 1898 kocht bollenboer C. van der Meer een stuk grond nabij Endegeest. Oegstgeest was toen een simpel agrarisch dorp met enkele buitenplaatsen. Hij plaatste er ruim 40 luxe woningen in de toen moderne Jugendstil. Het werd een succes, in 1910 was het park gerealiseerd en geheel verkocht. De plaatselijke smid H. Rubenkamp pakte het vlak daarna met nog meer durf aan en startte vanaf 1920 het Oranjepark. Hier bent u eerder doorheen gelopen.

[In het Wilhelminapark loopt u tot de eerste afslag rechts.](#)

Bij deze afslag ziet u aan uw rechterhand, bij een pleintje, het gebouw dat van 1900 tot 1999 dienst deed als gemeentehuis: aan de kop een prachtige villa met daar achter een detonerende jaren '80-uitbouw.

Bekijkt u vooral aan de linkerkant de huisnummers 11 en 13.

[U loopt langs nr 11-13 en vervolgens de bocht linksaf richting Endegeesterlaan naar het kruispunt met de Geversstraat. Hier staat een zuil \(9\)](#)

9 Geversstraat/Zandsloot (hierbij staat een informatiezuiltje)

De Geversstraat is één van de oudere straten van Oegstgeest. De oudste kaarten, uit de 17e eeuw, geven deze route aan. Bij Endegeest noemden we reeds de zandrug (geest) waarop de noord-zuidroute Haarlem-Leiden ligt en die eindigt bij Endegeest.

Bij de Leidse Buurt (nu Willibrordrotonde) was een afslag die via de Leyderweg en de Rijnsburgerweg door de Rijnsburgerpoort naar Leiden ging. De Leiderweg heet vanaf de 19^e eeuw Geversstraat.

Langs de Geverstraat liep de Zandsloot, die gebruikt werd voor het transport van zand van de Vliet (nu Oegstgeester kanaal) via de Oudenhofmolen en Huize Schoutenburg, door het Bos van Wijckersloot en langs de Geversstraat naar Leiden. Berucht zijn de verhalen bij de bouw van de Vogelwijk waarbij vele schuiten met bakstenen bestemd voor bouwwerkzaamheden bij het ziekenhuis (overheidsgebouw!) iets te vroeg de afslag naar de Vogelwijk (tot 1920 bij Oegstgeest) namen.

Reeds in het begin van de 20^e eeuw werd de Geversstraat zo druk dat hij moest worden verbreed, mede door de elektrische tram. De Zandsloot werd in 1925 grotendeels gedempt. Restanten zie je nog achter de flats van de Frans Halslaan, bij de Oudebhof, langs het Bos van Wijckersloot en langs het 'Land van Bremmer'.

[Aan de overkant zie u 'De Olmen' \(10\)](#)

10 huize 'de Olmen'

De Olmen is gebouwd op de hoek van de Lage Voort (nu De Kempnaerstraat) en de Leyderwegh (nu Geversstraat) in 1647. Het gedeelte aan de Kempnaerstraat stamt uit die tijd. De eerste tapvergunning voor bier werd afgegeven in 1706 en al

snel volgt de vermelding als herberg “De Hollandse Tuyn”. Het is hiermee één van de oudste horeca-gelegenheden in Oegstgeest waarvan het gebouw nog bestaat, al is het niet meer als zodanig in functie. Eind 18e eeuw werd het deel aan de Geversstraat gebouwd. Daarna deed het pand dienst als herberg, tapperij, timmermanswinkel en bakkerij.

[Ga linksaf de Geversstraat in. U ziet op nr 37, hoek Prins Hendriklaan, villa ‘INA’ \(11\)](#)

11 villa ‘INA’ (vroeger bekend als ‘Drieluik’)

Het succes van het Wilhelminapark steekt na 1910 de Geversstraat over. In 1912, nog voordat in 1920 werd begonnen met het Oranjepark, laat bloembollenteler Lubbe hier deze villa bouwen. Hij schakelt de bekende architect Jesse in en je ziet dat deze bouw meer bij het Wilhelminapark past dan bij het Oranjepark. De kenmerkende Jesse-vormen, een mix van Hollandse Gouden Eeuw en Berlage-stijl, zijn volop aanwezig. Een vergelijking met Jesse’s woonhuis ‘De Keet’ ietsje verderop (Rijnsburgerwer 35) toont veel overeenkomsten: een combinatie van Berlage-vormen en de grote rechthoekige ramen met de kleine vierkante raampjes erboven. Deze laatste zag u bijvoorbeeld zojuist bij Endegeest uit de Gouden Eeuw.

Tot 1968 woonden er families met echte Oegstgeester namen als Lubbe en Menken. In 1968 kwam de Leo Kannerschool, onderdeel van Curium, er in. In 1980 kwam het in bezit van de gemeente en de meeste Oegstgeestenaars kennen het ‘Cultureel centrum Drieluik’ nog wel dat hier tot 2005 huisde. Er huisde enkele jaren een particuliere school in.

In 2017 kreeg de villa haar oude woonfunctie weer terug. Het echtpaar Harmsen-Arends stak veel energie in een zo getrouw mogelijk herstel van de Jesse-uitstraling van dit huis. Wij Oegstgeestenaars mogen hier blij mee zijn!!

[Vervolg de Geversstraat en ga iets verderop linksaf de Deutzstraat in \(12\)](#)

12 Deutzstraat, Blauwe tram (hierbij staat een informatiezuiltje)

Halverwege de Deutzstraat, ter hoogte van de parkeerplaats, staat het zuiltje met informatie over de blauwe tram. Hier perste de blauwe tram zich uit de richting Katwijk vanaf de Rhijngeesterstraatweg door de smalle Schoolstraat en de Deutzstraat richting Leiden. Het smalle Schoolstraatje op de foto bestaat niet meer, hier is nu de parkeerplaats.

Jan Wolkers’ geboortehuis is Deutzstraat 7. In meerdere van zijn boeken heeft hij het over dit huis, waar zijn ouders een kruidenierszaak hadden. Hiervandaan was het voor hem een korte wandeling naar zijn lagere school, de Julianaschool.

[We gaan terug, door de Deutzstraat naar de Geversstraat. Ga linksaf en blijf, voor een veilig vervolg, aan de linkerkant van de weg. Aan de overkant ziet u de oude gemeenteschool \(13\)](#)

13 Gemeenteschool

Aan de overkant zien we de oude ‘Gemeenteschool’, gebouwd in 1879. Het heeft tot 1930 als zodanig gefunctioneerd. Daarna is het verhuurd als sportzaal. In de crisistijd en de oorlog was het ‘distributiecentrum voor verdeling van schaarse goederen’. Na de oorlog was het een politiebureau en tegenwoordig is het een sportschool.

Ga naar de Willibrordrotonde. Ga linksom en neem de derde weg: de Rhijngeesterstraatweg. Blijf aan de linkerkant van de Rhijngeesterstaatweg en ga het eerste pad links in, tussen de kerk en de witte school (14)

14 R.K Willibrordkerk en katholieke enclave

Rond 1900 kende de emancipatie van de Oegstgeester katholieken haar hoogtepunt. Bij de oude, vervallen r.k. kerk en de oude pastorie werd in 1893 de witte Willibrordschool gebouwd. In korte tijd werden de grote Willibrordkerk, de ernaast gelegen nieuwe pastorie (waar u na de rotonde lang s bent gelopen) en het verder naar achter gelegen Patronaatsgebouw (nu La France) met de kosterswoning gebouwd. Loopt u wat verder dit pad in om de oude roomse glorie op te snuiven. Na de Willibrordschool ziet u de prachtig herstelde oude pastorie. De oude r.k.-kerk stond tegen de linker kant aan, onzichtbaar vanaf de openbare weg, want katholieken moesten voor 1850 hun geloof uit het zicht uitoefenen.

De r.k. Willibrordkerk uit 1900 is van architect J. Cuypers. Pastoor Roozen probeerde de bouw te financieren door giften uit de parochie. Dit bleef beneden verwachting, maar soms kwam er een enorme anonieme gift waardoor de moed er in bleef en donateurs toch weer in actie kwamen. Het verhaal gaat dat deze anonieme giften van de steenrijke pastoor zelf kwamen. Bijna een eeuw was er hier een actief katholiek verenigingsleven met de Wilbertdrummers, scouting en voetbalvereniging UDO als meest bekende vertegenwoordigers.

Loop terug naar de Rhijngeesterstraatweg en ga linksaf. Steek de zebra over en bvervolg uw route aan de rechter (oost-)kant van deze drukke weg. Passeer de Oranjelaan (let op de stijlvolle ingang van het Oranjepark!) en volg de Rhijngeesterstraatweg. Dan komt u al snel bij het Bos van Wijckerslooth. Voor een goed vervolg van de route gaat u rechts de eerste ingang in, houdt u daarna zoveel mogelijk links aan, zodat u enkele honderden meters verderop via de volgende uitgang weer op de Rhijngeeesterstraatweg belandt. (15)

15 Rhijngeesterstraatweg/Bos van Wijckerslooth (hierbij staat een infozuiltje)

Dit bos was oorspronkelijk de achtertuin van het klooster Duinzigt. In 1949 is het door de nonnen aan de gemeente geschonken onder het voorbehoud dat het voor altijd een wandelbos zou blijven.

Wij adviseerden u links-aan te houden, maar als u bij binnenkomst rechtdoor naar binnen kijkt, ziet u het informatiezuiltje en iets verderop een heuvel. Hier staat een bunker uit de Tweede Wereldoorlog. Dit werd daarna een favoriete speelplek voor de jeugd, daarom is er in de jaren '60 zand overheen gegooid (bijna spreekwoordelijk!!). In dit bos stond in de 19e eeuw het 'witte paleisje' van baron Van Wijckerslooth en vanuit dit paleisje bouwde hij het klooster Duinzicht, nu een kantorencomplex, en hij startte in 1850 de Duinzigt-school.

Ook hij was een steenrijke katholiek die zijn stempel op Oegstgeest drukte. Hij mocht van koning Willem I (ze kwamen bij elkaar over de vloer) wel beginnen met het organiseren van een katholieke organisatie in Nederland, maar volgens de wet mocht hij hier geen bisschop zijn. Daarom benoemde de paus hem maar tot bisschop van Curium, een onooglijk Islamitisch dorpje op Cyprus, in de oudheid bekend als Kourion. Officieel zat hij in zijn paleisje achter de geraniums, maar in werkelijkheid gaf hij de katholieke kerk in Nederland een nieuwe structuur. Die katholieken toch!!

Tot grote woede van zuidelijk Nederland haalde hij het r.k. dagblad 'De Tijd' vanuit Den Bosch naar Amsterdam. Zijn reactie: "In Amsterdam wonen meer katholieken dan in Den Bosch!" In 1851, een jaar na zijn dood, mochten de katholieken door heel Nederland bisschoppen benoemen.

Toch draagt dit groene stukje Oegstgeest meer het stempel van 2 vrouwen. De eerste belangrijke vrouw is Cypriana van Rooyen, de eigenaresse van het Bos en landgoed Duinzicht vóór van Wijckersloot. Zij schakelde rond 1800 de beroemde tuinarchitect Zocher in om haar grond naar haar ideeën te veranderen in het aangelegde wandelbos zoals we dit nu kennen.

De tweede belangrijke vrouw is Ans Beentjes, ofwel zuster Salvatrix. Zij kreeg in 1954 het genoemde Duinzicht-schooltje, een lagere school met 2 jaren VGLO, van 100 leerlingen onder haar hoede. Ruim 10 tien jaren later werd goedgekeurd dat de groeiende school een MAVO-afdeling mocht starten met het door zr. Salvatrix ingevoerde IVO-systeem. Weer tien jaren later was dit de grootste categoriale MAVO in Nederland met bijna 1000 leerlingen. Deze vrouw kòn wat! Ans Beentjes had heel bewust in Roosendaal eerst haar opleiding docent Frans gedaan en is pas daarna het klooster ingegaan. "Dat was in mijn tijd de enige manier om carrière te maken!" verklaarde zijn bij haar afscheid in 1983 in een kranten-interview. Zo verliep in de vorige eeuw dus de emancipatie.

[Als u in het bos steeds links aanhoud, verlaat u het bos via de eerstvolgende uitgang aan de Rhijngeesterstraatweg en ziet u direct aan de weg het 'Klein Curium' \(16\)](#)

16 Klein Curium

Klein Curium of (oorspronkelijk: Klein Duinzicht) is gebouwd op de eerder genoemde strandwal. Het staat al op een kaart van J.P. Dou uit 1615 als De Balju van Oegstgeest. Later in de Gouden eeuw was er de herberg 'Het Hartshoorn' waar een kolfbaan (voorloper van de moderne golfbaan) bij was. Baron Van Wijckerslooth kocht de buitenplaats Duinzicht in 1834 en woonde er voordat het Witte Paleisje in het bos af was.

Hier begon in 1850 de Duinzichtschool met 2 nonnen en wat kleuters. Later werd het weer een woonhuis. Klein Duinzicht werd in 1943 door de bewoner H.A.J.M. van Woerden, één van de oprichters van de Vereniging Oud Oegstgeest, omgedoopt tot 'Klein Curium' om mgr. Van Wijckersloot te eren.

[U vervolgt de Rhijngeesterstraatweg, het eerstvolgende gebouw is het voormalig klooster Duinzicht, nu een kantorencomplex \(17\)](#)

17 Voormalig klooster Duinzicht

In 1849 ontmoette Mgr Van Wijckerslooth in Roosendaal, Mere Joseph. Hij verzocht haar een klooster te stichten om met de zusters, arme, minderjarige, ouderloze meisjes en bejaarde vrouwen te verzorgen. Hier ging de zuster op in, en in 1850 kwamen de eerste zusters naar Oegstgeest. Kort daarna werd begonnen met de bouw van het klooster in U-vorm. De zusters zijn tot januari 1989 in Oegstgeest gebleven. Nu is het een verzamelgebouw voor kantoren.

[Na het voormalig klooster slaat u rechtsaf de Duinzichtstraat in. Recht voor u ziet u een voetgangers-doorsteek die u naar het start/eindpunt voert: het Marktplein aan de Lijtweg.](#)

Wandeling B

Oegstgeest noordoost: tussen marktplein, oude dorp en Oud Poelgeest 5,5 km

Welkom bij deel B van de monumentenwandeling 'Oegstgeest'. We starten bij enkele van de historische herenhuizen die Oegstgeest rijk is. We staan stil bij de plek waar de oudste kroeg van Oegstgeest was, waar toen nog recht werd gesproken. We zien herinneringen aan ons bollenverleden, het oude dorp met Tolhuis en het Groene Kerkje, een lange wandeling langs het Oegstgeester Kanaal tot het niet meer bestaande 'Huize Abtspoel'. Via Oud Poelgeest, een blik op de Haarlemmertrekvaart, en de jaren '50-wijken komen we bij het monument van de Oudenhof, een van de grootste (4 voetbalvelden) vroegmiddeleeuwse burchtcomplexen in Nederland. We hebben, voor het overzicht, de nummers door laten lopen na wandeling A en starten dus bij 17.

1 Start: Lijtweg, parkeerplaats/marktplein

Op het Marktplein aan de Lijtweg ziet u in de noord-westhoek het groen-gele toiletgebouwtje staan. 4 parkeerplaatsen naar links is een smalle doorgang voor voetgangers, hier gaat u in. Ga daarna rechtsaf en loop het keien-gedeelte van de Wijttenbachweg in. (2)

2 Schoutenburg (links) en Toorenvelt (rechts)

Schoutenburg

Hoewel de naam het doet vermoeden, heeft hier nooit een schout gewoond. Hier woonde Leendert van der Laan, bakker, die van Duinzicht kwam. Het eerste Schoutenburg is van 10 mei 1645 en herbouwd in 1810. De bewoners behoorden tot de gegoede burgerij en vervulden functies als schepen, wethouder en diaken van de Hervormde Kerk. De meest bekende inwoner van Schoutenburg was burgemeester Terwee die hier van 1853-1895 woonde. Schoutenburg is eind jaren 80 grondig gerestaureerd.

Toorenvelt

In het midden van de 17^e eeuw was hier de herberg: De Maagd van Gent. De eigenaar had toestemming gekregen van de burgemeester en regeerders van Leiden mits hij bier zou tappen dat in Leiden gebrouwen was. In 1672 werd het huis een

Hofstede en in de loop van de tijd vergoot. Een van de latere eigenaren was Daniel Wijttenbach.

Wandel de Wijttenbachweg geheel uit. Na het oude straatje met de 'kinderkopjes' steekt u de Lange Voort over en vervolgt u de Wijttenbachweg tot de punt bij de Dorpsstraat. (3)

3 Wijttenbachweg/Dorpsstraat

hierbij staat het informatiezuiltje **Oegstgeest Bollendorp**

Het punt waar de Wijttenbachweg eindigt en de Dorpsstraat begint, staat op de alleroudste kaarten van Oegstgeest.

Op dit oude kruispunt vinden we twee opmerkelijke zaken.

Allereerst waren hier aan de overkant de Oegstgeester bollenvelden. Aan de overkant ziet u hierover het informatiezuiltje. In de jaren '50 verdwenen de bollen en werd er de Grunerie-buurt gebouwd, genoemd naar Huize de Grunerie.

Als tweede: aan het eind van de Wijttenbachweg bij de Bijdorplaan stond vroeger Den Olyphant, Den Ouden Olyphant of Den Swarten Olyphant, de oudst bekende kroeg in Oegstgeest. Deze Olyphant lag aan de noordzijde van de Bijdorplaan, hoek Dorpsstraat. Voor deze kroeg stond in 1652 nog de geselpaal, het bewijs dat hier recht werd gesproken. Hier was dus de oudste kroeg maar ook de oudste rechtbank van Oegstgeest. Leuk detail: in de 17^e eeuwse beschrijving van deze herberg staat dat er door de gemeente paaltjes voor de geselpaal werden geplaatst om het te beschermen tegen langsrijdende koetsen. Ook toen had je blijkbaar wegpiraten!

Vervolg de Dorpsstraat tot de kruising met de Kennedylaan. Dit is een wat langer stuk. Ga het verkeersarme laatste deel van de dorpsstraat in. (4)

4 Dorpsstraat/Postritweg (hierbij staat een informatiezuiltje)

Al in de middeleeuwen liep de belangrijkste weg van Den Haag naar Amsterdam over de strandwal dwars door Oegstgeest. Van Het Haagsche Schouw, Kasteel Endegeest en Vijfhuizen (Willibrordrotone) naar de brug over de Rijnsburgse Vliet en voor het Groene Kerkje langs in de richting van Sassenheim. Deze onverharde weg stond bekend als: Postritweg.

In 1666 werd de Dorpsstraat voor de kerkgangers verhard maar pas in 1805 werd de hele weg bestraat met Goudse IJsselklinkers. Hier werd een obligatielening voor uitgeschreven die moest worden terugverdiend door tolheffing. Tolgabel 3 kwam in Oegstgeest te liggen waar nu Dorpsstraat 53 is. In 1899 werd de tolheffing beëindigd.

Langs deze route lag het oudste buurtje van ons dorp. Hier stond ook tot 2008 Café De Roode Leeuw die wortels tot in de 17e eeuw had.

Loop de Dorpsstraat helemaal uit, ga de brug over, daar ziet u Boerderij Haaswijk, waar vroeger de BHofstede Haaswijk was (5)

5 Boerderij/Hofstede Haaswijk (Hierbij staat een informatiezuiltje)

Hier lag vroeger de Hofstede Haaswijk, in de 20e eeuw restte een vervallen boerderij. De naam Haaswijk is ontleend aan een buitenplaats waar o.a. de Heer van Mathenesse (afgezant bij de Vredesonderhandelingen in Munster in 1648) en vanaf

1698 Luitenant Philips van Almonde, die deelnam aan grote zeeslagen, hebben gewoond.

Na de sloop in 1740 kreeg de boerderij die ten zuid-westen van de buitenplaats lag, de naam Haaswijk. In 1840 werd de boerderij afgebroken t.b.v. de aanleg van het Oegstgeester Kanaal. Het was een veeboerderij van waaruit melk en kaas werden verkocht.

In 1944 werd, door de Duitsers, de brug over het Oegstgeester Kanaal opgeblazen waardoor de rieten kap is beschadigd en de boer met een bootje naar het oude dorp moest om inkopen te doen.

In de jaren 60 van de 20^e eeuw verloor de boerderij zijn agrarische functie.

De gemeente Oegstgeest heeft in 1963 de 19^e eeuwse weideboerderij en 22 ha grond voor f400.000 gekocht tbv woningbouw. Dankzij bemoeienissen van Heemschut is de boerderij bewaard gebleven. Het pand is voor een klein bedrag gekocht door de familie Glastra van Loon die het prachtig heeft hersteld.

Loop ietsje verder, zodat u op een inlandse duin het Groene Kerkje (6) ziet.

6 Groene Kerkje

Het Groene Kerkje of Willibrordkerk, is genoemd naar de Engelse apostel Willibrord, die in 690 met elf medewerkers naar Utrecht trok om van daaruit bijna 40 jaar lang zijn arbeid te verrichten. In een oude legende wordt verteld dat Willibrord na zijn dood de kerk zelf heeft ingewijd. Er was een datum bepaald waarop de inwijding zou plaatsvinden, helaas overleed hij voor die datum maar hij hield toch woord. De inwijding gebeurde op een stralende zomerdag en tijdens de dienst viel er uit heldere hemel een zegenende bui. Dit **moest** wel een ingreep van de reeds overleden Willibrord zijn. Het staat wel vast dat Willibrord vanuit Ierland via Engeland naar Utrecht reisde, maar niet welke route hij volgde. De recente vondst van de 300 meter lange kade achter 'Corpus' geeft aan dat deze aanlegplaats, Overdorp geheten, voor die tijd een belangrijke haven was van internationale allure. De kans is groot dat Willibrord in 690 vanuit Engeland in Overdorp, dus Oegstgeest, voet aan land zette. Het Groene Kerkje (de voorloper van-) is waarschijnlijk gesticht tussen 726 en 728. Dit eerste kerkje is rond 850 door de Vikingen verwoest, dezelfde plundertocht waarbij de Noordwijkse sint Jeroen werd vermoord. Daarna is het kerkje weer opgebouwd, we weten niet precies hoe en wanneer. Het is in ieder geval zeker dat er in 1063 een parochiekerk was, want dit staat in een oorkonde genoemd. Er zijn tufstenen fundamenteën gevonden uit de 11^e eeuw, maar misschien wel uit de 9^e eeuw. Het is herhaaldelijk verbouwd en rond 1500 stond er een gotisch kerkje met en oudere, romaanse toren.

Tijdens het beleg van Leiden is het middeleeuwse kerkje verwoest. Spanjaarden en opstandelingen voerden wederzijds felle propaganda, waardoor het onmogelijk is vast te stellen welke partij de kerk heeft verwoest. Ze geven elkaar de schuld. We weten wel zeker dat de romaanse toren er nog stond.

Nadat de Spanjaarden waren verdreven begon met de Gouden Eeuw ook het herstel. Oegstgeest behield als enige in de regio tot het einde van de 16^e eeuw een katholiek kerkbestuur. Maar in 1600 maakte het nieuwe protestante kerkbestuur het schip geschikt voor kerkdiensten. In 1662 werd het huidige kerkgebouw gerealiseerd. In 1830 was de oude romaanse toren zo bouwvallig dat hij moest worden afgebroken. Het hielp ook al niet dat de toenmalige koster de reeds loszittende stenen van het fundament had gepikt om een schuurtje te bouwen.

In 1954 is het kerkje grondig gerestaureerd en is de klimop verwijderd die het kerkje sinds mensenheugenis overwoekerde en die het haar naam gaf.

In 2019/20 is de kerk aangepast aan de huidige milieu-eisen met vloerverwarming en isolatie. De naam 'Groene Kerkje' past nu op een geheel andere manier!

Ga iets terug tot vlak voor de brug, neem het voetpad linksaf (Jan van Gilsepad), waar een informatiezuiltje staat (7)

7 Jan van Gilsepad (componist, dirigent en verzetsman).

Dit pad is ongeveer het begin van de oprijlaan van de Hofstede Haaswijk. Jan van Gilse, was componist en dirigent. Tijdens de Duitse bezetting maakte hij deel uit van de redactie van het illegale blad: De Vrije Kunstenaar. In 1942 moest hij onderduiken en verbleef tot 8 mei 1944 in het huis van Professor Escher aan de Groenhovelaan 41 te Oegstgeest. Zijn beide zoons werden, wegens verzetswerk, doodgeschoten. Op 8 september overleed van Gilse in het ziekenhuis in het Zendingshuis. Van Gilse moest onder de schuilnaam Johan Willem Dudok van Heel begraven worden bij het Groene Kerkje. Later is er een grafsteen met zijn eigen naam geplaatst met een kunstwerk van Mari Andriessen.

Volg het Jan van Gilsepad, houd over het bruggetje rechts het voetpad aan tot u bij de Haaswijkbrug bent . Steek via deze brug het Oegstgeester kanaal over, ga linksaf de Kennedylaan in en volg het Oegstgeester Kanaal in oostelijke richting over het voetpad dat er vlak langs loopt (8)

8 Oegstgeester Kanaal

Het Oegstgeester Kanaal begint bij de samenkomst van de Haarlemmertrekvaart en de Warmonder Leede en eindigt bij het Boezemkanaal te Katwijk.

In 1840 werd de Vliet vergraven en opgenomen in het nieuwe Oegstgeester Kanaal.

Dit ten behoeve van de droogmaking van de Haarlemmermeer waardoor de afwatering in de wijde omgeving moest worden aangepast. Voor dit project moesten 2 boerderijen worden verplaatst. Boerderij Overveer werd vervangen door Mariahoeve die in de hoek van het kanaal en de Abtspoelweg werd gebouwd.

Boerderij Haaswijk werd ten noorden van het kanaal helemaal herbouwd.

U kunt aan de noordelijke oever en de bruggen zien dat er rekening wordt gehouden met de mogelijkheid tot verbreding.

Loop de Kennedylaan geheel uit (T-splitsing) en ga rechtsaf de Abtspoelweg in. Als u de Abtspoelweg inloopt, ziet u rechts een informatiezuil. (9)

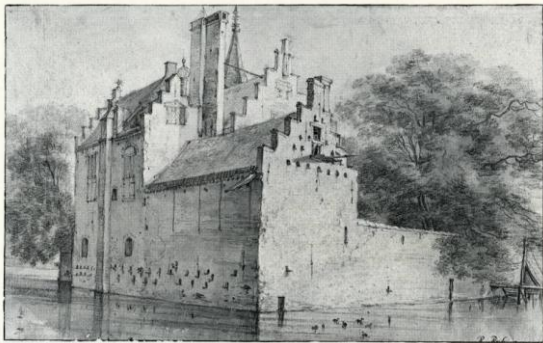
9 Huis Abtspoel (Hierbij staat een informatiezuil)

In de bocht van de weg naar Warmond stond kasteel Abtspoel. Abtspoel is in de 15^e eeuw gebouwd door de abt Willem van Mathenesse als bezit van de abdij van Egmond.

Het grote kasteel lag binnen een brede gracht. In 1516 heeft de toenmalige abt zijn toevlucht genomen tot Abtspoel wegens de uitgebroken pest. Hij heeft veel verbeteringen aan het huis aangebracht. In 1561 werd Nicolaas van Nieuwland, eerste bisschop van Haarlem. Deze bewoner werd in 1568 door Alva werd afgezet en moest vluchten naar Utrecht. Het huis werd daarna door soldaten geplunderd.

In 1574, tijdens het beleg van Leiden, werd het huis verbrand door de Leidenaren om te voorkomen dat de Spanjaarden zich in het huis zouden verschansen. Tot 1591 stond het gebouw in puin. De Staten van Holland hadden de Egmondse bezittingen geconfisqueerd en verkochten de ruïne aan Foy van Brouhoven, de rentmeester van Rijnland later schepen en burgemeester van Leiden.

In 1643 werd de villa door de Leidse burgemeester Willem Paedts gekocht. Het park van de villa had rechte lanen waarvan één keek op het Groene Kerkje. In 1863 werd Abtspoel geveild waarna het gebouw werd afgebroken om plaats te maken voor agrarische activiteiten. Bij later onderzoek werd een muurfragment van 1 meter aangetroffen en ten zuiden van het kasteel aan de overkant van de Abtspoelweg, puinresten van de poort.

U herkent in dit voormalige gebouw 'Abtspoel' het logo van de Historische Vereniging Oegstgeest.

Vanuit het voetpad gaat u rechtsaf de Abtspoelweg in en volgt deze tot na de rotonde. Iets verderop verander deze weg van naam: Laan van Oud Poelgeest. Loopt u door tot u aan uw rechterhand de Laan van Oud Poelgeest ziet, maar ga hier juist linksaf, steek de drukke weg over en ga de Poelgeesterlaan in, waar u het prachtige park van Kasteel Oud Poelgeest binnenloopt. (10)

10 Oud Poelgeest

Het kasteel was begin 18e eeuw het woonhuis van professor Boerhaave. Ook speelt het kasteel een rol in de boeken van de Oegstgeester schrijver Jan Wolkers. Kasteel Oud-Poelgeest is gerestaureerd en is nu één van de trouwlocaties van Oegstgeest.

Ongeveer op de plaats van Oud Poelgeest stond rond 800 een versterkt huis. De geschiedenis van kasteel Poelgeest begint in de 13e eeuw. Poelgeest is o.a. door de volgende families bewoond: Van Poelgeest, Sohier, Boerhaave en Willink.

De prachtig gerestaureerde Drakenzaal is bekend geworden door de Tillenbeesten die Jan Wolkers beschreef in zijn verhaal: Het Tillenbeest.

Bij het op elkaar leggen van kaarten bleek dat het middeleeuwse kasteel vlak voor het huidige heeft gestaan.

Een oud verhaal vertelt dat de zon op de langste dag van het jaar ondergaat tussen de pilaren van het hek. Dit klopt niet precies maar zou mogelijk geweest kunnen zijn daar er nu een andere bebouwing rond het kasteel is opgetrokken.

In de parkachtige tuin is de hand van Boerhaave te herkennen. Als u links achter het kasteel iets doorloopt, over het bruggetje, ziet u het charmante neo-gotisch jagershuisje, in 1850 neergezet door de toenmalige bewoner Gerrit Willink.

Als u om het jagershuisje loopt, staat u pal aan de Haarlemmer Trekvaart, kijkt u links tegen de brug aan, rechts ziet aan de overkant enkele huizen, waarvan de linker 'Café de Kwaak' was. (11)

11 Haarlemmertrekvaart, Kwaakbrug en café 'De Kwaak'

De Haarlemmer Trekvaart is een van de grootste publieke werken uit de Gouden Eeuw. In 1657 werd dit voor die tijd enorme project in anderhalf jaar gerealiseerd. Kom daar nu nog maar eens om, als je het vergelijkt met bv de HSL!! Het betekende een enorme vooruitgang voor het vervoer tussen Leiden en Haarlem (en dus ook tussen Amsterdam en Den Haag). Het deel waar we nu op uitkijken, was oorspronkelijk het oude riviertje 'de Mare', waar zowel in Oegstgeest als Leiden straten naar zijn vernoemd. Ook het universiteitsblad is ernaar vernoemd vanwege de dubbele betekenis.

Kwaakbrug: al snel geen kwaak meer!

U ziet ook de Kwaakbrug, deze is na 240 jaar trouwe dienst afgesloten voor auto's vanwege de gammele toestand.

De oorspronkelijke kwaakbrug stamt uit 1438 en lag noordelijker dan de huidige brug, en ging recht vanuit de Kwaaklaan naar de overkant. Een Kwaakbrug (of kwakel) is een smalle brug met steile opgangen, vaak als trap, met een vlak middenstuk. Bij deze Kwaakbrug lag tijdens het Leids Beleg een Spaanse schans waar de Leidenaren nog hebben gevochten.

Bij de aanleg van de Haarlemmertrekvaart in 1657 werd de oude Kwaakbrug gesloopt en iets verder naar het zuiden (dus huidige plek) verplaatst. Doel: het trekpaard moest oversteken en de schuit moest er onderdoor passen. Het oorspronkelijke exemplaar was meteen al gammel. Het was een gezamenlijk project van de gemeentes Oegstgeest en Leiden. Zij gaven de Rijnsburgse metselaar Jan Warmoes in 1657 de opdracht de brug te bouwen. Reeds na 3 jaren, in 1660, werd deze brug vervangen. Dat is gek! Aangezien de bouw van zo'n brug de nodige voorbereiding vraagt, mogen we ervan uitgaan dat er al snel iets misging. Warmoes mocht het sloophout van de oorspronkelijke brug uit 1438 gebruiken. Jan Warmoes heeft het project blijkbaar lekker goedkoop met veel sloophout uitgevoerd. De vraag waarom de gemeentes zo snel een nieuwe brug bouwden, lijkt hiermee beantwoord. De brug was meteen al gammel en waarschijnlijk is er binnen korte tijd een trekpaard doorheen gezakt. Of was de gammele brug door de booming economie en de aanzuigkracht van de nieuwe trekvaart al snel te klein? Feit is: de nieuwe brug van 1660 was sterker (met een middenpijler) breder en had een meer comfortabele opgang. Het was een gewone brug voor toenmalig druk verkeer en beslist geen kwakel meer! Deze hield het uit tot 1783. Toen is de huidige brug gebouwd.

Café 'De Kwaak'

Aan de overkant, rechts naast de Kwaakbrug ziet u enkele huizen, waarvan de linker vroeger 'Café de Kwaak' was. Dit café was een belangrijke en drukke plek, nauw verbonden met de blaarkop, een koeienras dat de regio bepaalde en dramatisch zou verdwijnen. Vanaf de Gouden Eeuw was dit het verzamelpunt waar blaarkoppen werden verhandeld, belangrijk voor roomboter en Leidse kaas. In de Gouden eeuw werden de blaarkoppen 'booming business' omdat de goed houdbare Leidse kaas massaal door de VOC werd ingekocht en omdat het restproduct karnemelk een perfect bleekmiddel voor het nieuwe Leidse Laken bleek te zijn. Het werd bepalend

voor dit deel van Holland. Vanaf 1625 werden grote stukken land rond Leiden ingepolderd en produceerden ruim 700 boeren roomboter, Leidse kaas en karnemelk. De blaarkoppen, van oudsher gefokt in Groningen, werden via schepen via het IJsselmeer (Zuiderzee) en de trekvaart aangevoerd naar café de Kwaak, van waaruit ze in de regio werden verhandeld. Dit veranderde pas toen de blaarkoppen in de 19e eeuw per trein werden aangevoerd. Zij werden daarna verhandeld op de Leidse veemarkt en niet bij de Kwaak.

De blaarkoppen bepaalden honderden jaren het Hollands landschap en kwamen voor op schilderijen van Potter en Ruysdael. Opvallend: na 1975 in korte tijd verdrongen door een efficiënter Fries koeienras. Er zijn nu meer panda's op de wereld dan blaarkoppen!! Sic transit gloria mundi!

Loop via dezelfde Poelgeesterlaan het park van het kasteel weer uit. Ga rechtdoor de Laan van Alkemade in. We bekijken hier twee jaren '50-uitbreidingen van ons dorp: Hofbrouckerlaan en Hazeboslaan. U loopt eerst langs de Hofbrouckerlaan (die we niet inlopen maar oversteken!).

12 Hofbrouckerlaan,

De Hofbrouckerlaan is genoemd naar een moerassig gebied behorende tot de hofstede van de Heren van Oegstgeest. De naam Hof-Brouck komen we tegen op een kaart van 1615 en dit besloeg het huidige gebied van de Hofdijk, Warmonderweg, Leidsestraatweg en Terweeweg. In de jaren '50 is hier de laan met deze naam aangelegd.

Vervolg de Laan van Alkemade. Aan uw rechterhand ziet u een park met kleine witte Huisjes. Daarna loopt u rechtsaf de Hazenboslaan in. (13)

13 Hazenboslaan

In 1954 werd een stratenplan vastgesteld voor de omgeving van de Hofdijk en kreeg de laan die langs het hazenbosje liep de naam: Hazenboslaan. Het hazenbosje lag waar nu de Hazenboslaan en de Hofbrouckerlaan zijn. Dit bosje werd opgeruimd om de bouw van het bejaardenhuis Hofwijck met aanleunwoningen en het Hofbrouckerpark mogelijk te maken. Een luchtfoto uit 1954 is waarschijnlijk het laatste document waar het hazenbosje op te zien is.

U ziet het mooie buurtje van kleine witte huisjes, deze zijn ooit gebouwd als bejaardenwoningen

U vervolgt de Hazenboslaan, ga linksaf de Lange Voort in. Iets verderop ziet u aan uw rechterhand, aan de overkant, het Irispark met de Oudenhof. U loopt de Lange Voort af tot de hoek met de Irislaan, ga hier rechtsaf en na enkele meters ziet u het informatiezuiltje van de Oudenhof (14)

14 Irislaan, Oudenhof (Hier staat een informatiezuiltje)

De Oudenhof is gebouwd in de 13e eeuw en werd beheerd door de heren van Oegstgeest.

'artist impression' van hoe de Oudenhof er mogelijk uitzag

In de 9^e eeuw werd Europa geteisterd door invallen van de Vikingen. In 856 was het de beurt aan Noordwijk en werd priester Jeroen vermoord. In Oegstgeest ging het Groene Kerkje in vlammen op.

Overall werden, om de bevolking te beschermen, burchten gebouwd in de vorm van ronde houten palissaden, gemaakt van eiken. In Oegstgeest kwam een flinke burcht te staan, 40m in doorsnee. De Oudenhof kreeg 3 cirkelvormige grachten. Rondom de burcht lag een gracht met een breedte van 14-16m. De tweede, middelste gracht had een breedte van 6 meter en de buitenste gracht had een breedte van 10-13m.

Tussen de grachten lagen wallen van 4-8m breed. Op deze wallen waren verdedigingswerken bestaande uit duindoorn of andere doornenstruiken neergezet. In de 13^e of 14^e eeuw werd de houten palissade vervangen door een stenen ringmuur, vergelijkbaar met die van de Leidse Burcht, maar dan gemaakt van kloostermoppen.

Vermoedelijk woonde niemand in de burcht en werd deze uitsluitend als vluchtburcht gebruikt. Er zijn nooit sporen van bewoningsafval of gebouwen gevonden uitsluitend een paar bier- of wijnkruiken.

Het midden van de cirkelvormige burcht lag onder de verhalenverteller. De buitenste gracht liep tot de Oudenhofmolen die er nu staat en royaal onder het winkelcentrum en appartementengebouw aan de Irislaan. De zuidelijke vleugel ligt nu deels onder het flatgebouw op de hoek van de Lange Voort/Ommevoort en de Lijtweg.

Het burchtcomplex, een van de grootste van Nederland, besloeg een grootte van 4 voetbalvelden.

De Oudenhof kwam tot 1447 in de stukken voor, rond 1500 zal de bebouwing verdwenen zijn.

Aan de overkant ziet u het winkelcentrum (15)

15 Winkelcentrum Lange Voort

De bouw van de bloemen-, schilders- en zeeheldenbuurten zorgden ervoor dat een nieuw winkelcentrum nodig was. In 1967 werd het toen zeer moderne winkelcentrum geopend

Als u door het winkelcentrum loopt en er aan de linker (zuidwest-) kant uit loopt, bent u weer op het start/eindpunt, het Marktplein aan de Lijtweg.

2 van de 11 zuiltjes zijn niet in de wandeling opgenomen. Bij beide is heden ten dage niets meer te zien van de vroegere glorie, waardoor we de keuze voor de lange omweg aan u laten! Voor zuil 10 vervolgt u na A5 de Endegeesterlaan tot de T-kruising met de Wassenaarseweg. U gaat hier rechtsaf onder de A44 door en loopt zo Nieuw Rhijngeest in. Als u doorloopt richting de Rijn, komt u vanzelf in Park Landskroon. Dit is een pittige omweg! Voor zuil 11 vervolgt u na B5 het fietspad ongeveer 200 meter.

Zuil 10 Park Landskroon / opgravingen 'Overdorp'

Deze zuil staat in het park Landskroon. In Nieuw-Rhijngeest bevond zich in de 6^e en 7^e eeuw een relatief grote en rijke nederzetting met de naam 'Overdorp'. Er hebben in de loop der tijd enige tientallen woonstalhuizen van ongeveer 6 x 20 meter gestaan, verdeeld over vier 'wijken' die door geulen gescheiden waren maar door dammen en bruggen met elkaar verbonden. De bijgebouwen lijken vaak een verhoogde vloer te hebben gehad, kennelijk ter bescherming tegen het water, maar ook tegen ongedierte. Langs de Oude Rijn zijn honderden meters kadewand aangetroffen met daarin boothellingen voor het in en uit het water halen van schepen. Bij opgravingen is o.a. de zilveren schaal van Oegstgeest gevonden.

Zuil 11 Bedrijventerrein De Boeg

Bij de ingang van het bedrijventerrein van De Boeg staat een zuil met informatie over het voormalig Marine Elektronisch en Optisch Bedrijf (MEOB) en archeologische vondsten in dat gebied.

Het MEOB was jarenlang een van de modernste defensiebedrijven in Nederland waar radarapparatuur en optische instrumenten werden ontworpen, geproduceerd en onderhouden. Het was verreweg de grootste werkgever in Oegstgeest. In 1996 is besloten dit bedrijf te verplaatsen naar Den Helder.

Het is ook een rijke archeologische vindplaats. Er zijn 38 waterputten uit de late prehistorie gevonden, waaruit we kunnen opmaken dat hier een behoorlijke nederzetting was.

Wilt u uitsluitend de zuiltjes?

Voor een route langs uitsluitend de zuiltjes bestaan meerdere varianten:

- De wandeling is virtueel te maken door op onze website www.historischeverenigingoegstgeest.nl aan te klikken en naar 'Erfgoed\Levend verleden' te gaan en daar de zuiltjes een voor een aan te klikken.
- Verder kunt u de tocht via Google maps en Strava maken

Deze zuiltjes gaan in de meeste gevallen over objecten/situaties die niet meer bestaan of hun oorspronkelijke functie verloren hebben en daardoor ook bij de meeste Oegstgeestenaren onbekend zijn. Op de zuiltjes staat een korte beschrijving, een foto en een QR-code. De QR-code geeft toegang tot een pagina op de website van onze vereniging, waar meer informatie en meer foto's staan. Hier staat ook informatie betreffende de andere zuilen.